

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 236/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosti Slovenskej asociácie producentov v audiovizii, Grösslingová 32, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou AK MS s. r. o., Galandova 3, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Miloslav Šimkovič, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 7 Ca 2/2017 z 13. júna 2017 (sp. zn. Rvp 1930/2017), uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 13 Ca 12/2017 zo 14. júna 2017 (sp. zn. Rvp 1976/2017), uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 180/2017 zo 4. augusta 2017 (sp. zn. Rvp 1930/2017), uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 248/2017 z 10. augusta 2017 (sp. zn. Rvp 1976/2017) a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 275/2017 zo 4. septembra 2017 (sp. zn. Rvp 2203/2017) a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti Slovenskej asociácie producentov v audiovizii vedené na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1930/2017, sp. zn. Rvp 1976/2017 a sp. zn.

Rvp 2203/2017 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1930/2017.

2. Sťažnosti Slovenskej asociácie producentov v audiovizíi o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 19. októbra 2017 (sp. zn. Rvp 1930/2017), 26. októbra 2017 (sp. zn. Rvp 1976/2017) a 28. novembra 2017 (sp. zn. Rvp 2203/2017) doručené sťažnosti Slovenskej asociácie producentov v audiovizíi (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 7 Ca 2/2017 z 13. júna 2017, uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej spolu aj „okresné súdy“) sp. zn. 13 Ca 12/2017 zo 14. júna 2017 (označené uznesenia okresných súdov ďalej spolu aj „napadnuté rozhodnutia okresných súdov“), uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 180/2017 zo 4. augusta 2017, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 248/2017 z 10. augusta 2017 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej spolu aj „krajské súdy“) sp. zn. 12 Co 275/2017 zo 4. septembra 2017 (označené uznesenia krajských súdov ďalej spolu aj „napadnuté rozhodnutia krajských súdov“).

Z obsahu sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa návrhmi doručenými okresným súdom domáhala proti rôznym odporcom vydania neodkladných opatrení, ktorými navrhovala, aby okresné súdy podľa § 342 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v rozhodujúcom znení (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“)

nariadili odporcom zložiť zábezpeku do úschovy súdu na náhradu škody alebo inej ujmy vzniknutej ohrozovaním alebo porušovaním práva duševného vlastníctva.

Okresné sudy návrhy na nariadenie neodkladných opatrení svojimi napadnutými rozhodnutiami zamietli. Krajské sudy napadnuté rozhodnutia okresných súdov svojimi napadnutými rozhodnutiami potvrdili.

Sťažovateľka je presvedčená, že návrhy na nariadenie neodkladných opatrení spĺňali všetky podmienky pre ich nariadenie a okresné sudy napriek tomu tieto návrhy svojvoľne zamietli.

Problém, s ktorým sa sťažovateľka obracia na ústavný súd, spočíva v tom, že podľa jej názoru vo veci konajúce sudy dezinterpretovali účel neodkladného opatrenia vydávaného vo veciach práva duševného vlastníctva. Sťažovateľka poukazuje na to, že úprava neodkladného opatrenia vo veciach práva duševného vlastníctva (§ 341 a § 342 CSP) je výsledkom transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (ďalej len „smernica“).

Sťažovateľka tvrdí, že vydaním neodkladného opatrenia podľa § 342 ods. 1 CSP sa nemá zabrániť pokračovaniu v porušovaní práv duševného vlastníctva, ale podmieniť porušovanie práv zložením záruk na zabezpečenie odškodnenia. Vo veci konajúce sudy si podľa názoru sťažovateľky zamieňajú zabezpečenie odškodnenia so zabezpečením výkonu rozhodnutia.

Sťažovateľka argumentuje: *«smernica vo svojom čl. 9 označenom ako predbežné a preventívne opatrenia v ods. 1 písm. a) pred bodkočiarkou výslovne uvádza: „Členské štáty zabezpečia, aby súdne orgány na návrh navrhovateľa mohli vydať proti údajnému porušovateľovi príkaz na vykonanie predbežného opatrenia s cieľom zabrániť akémukoľvek bezprostrednému porušeniu práva duševného vlastníctva, alebo zakázať v prípade potreby s možnosťou uložiť opakovanú pokutu pri pokračovaní v údajnom porušovaní tohto práva alebo podmieniť také pokračovanie zložením záruk určených na zabezpečenie odškodnenia*

vlastníka práv.“» V uvedenom článku sťažovateľka zdôrazňuje tú časť, ktorá pojednáva o podmienení pokračovania porušovania práv duševného vlastníctva zložením záruky určenej na zabezpečenie odškodnenia vlastníka práv.

Ďalej sťažovateľka poukazuje na čl. 3 ods. 1 CSP a čl. 3 ods. 2 smernice. Použitím uvedených článkov zdôrazňuje význam odradzujúceho účinku neodkladného opatrenia vo veciach práva duševného vlastníctva a prednosť aplikácie účelu smernice pred zákonom.

Sťažovateľka ďalej rozvádza, že zákonodarca zaviedol v § 342 CSP úpravu, ktorá podmieňuje pokračovanie v porušovaní práv duševného vlastníctva zložením peňažnej zábezpeky na odškodnenie vlastníka práv na účet súdu. Zákon má pôsobiť v súlade s účelom smernice proti porušovateľovi odradzujúco a v prípade, *„ak aj po nariadení neodkladného opatrenia (zloženie zábezpeky za určité obdobie) by bol žalovaný naďalej nečinný a nebude uhrádzať odmenu a primeranú odmenu pre príslušných nositeľov práv, ktorých majetkové práva sú zo zákona povinne kolektívne spravované žalobcom, žalobca má právo podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s § 342 ods. 1 CSP aj za prípadné ďalšie obdobie, ak sa pokračuje v porušovaní práv duševného vlastníctva neuhrádzaním zákonnej odmeny a primeranej náhrady v prospech nositeľov práv prostredníctvom kolektívneho správcu.*

V súlade so smernicou a § 342 ods. 1 CSP sa platením poplatkov za užívanie práv duševného vlastníctva do súdnej úschovy vydaním neodkladného opatrenia odstraňuje prekážka zákonného obchodu v oblasti súvisiacej s právami vyplývajúcimi z duševného vlastníctva, spôsobená porušovaním práv ich nositeľa osobami, ktoré ich práva využívajú bez uhrádzania príslušnej odmeny.“.

Sťažovateľka svoj názor podkladá aj odkazom na ustanovenia zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „autorský zákon“) a tvrdí, že *„[p]odľa § 165 ods. 9 Autorského zákona používateľ predmetov ochrany, ktoré mali byť predmetom zmluvy podľa ods. 1 písm. a) až c) t.j. hromadnej licenčnej zmluvy môže používať až odo dňa podania žaloby používateľom (v spore žalovaný) podľa § 165 ods. 8 Autorského zákona o určení obsahu zmluvy podľa ods. 1 písm. a) až c). Podmienkou*

používania predmetov ochrany autorským právom je podľa § 165 ods. 9 Autorského zákona okrem podania určovacej žaloby podľa § 165 ods. 8 Autorského zákona podľa písm. a) tohto ustanovenia dohoda s organizáciou kolektívnej správy na ukladanie peňažných prostriedkov na osobitný účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky vedený organizáciou kolektívnej správy podľa § 169 ods. 6 alebo podľa písm. b) tohto ustanovenia preukáže organizácii kolektívnej správy záručnou listinou vznik bankovej záruky, notárskou zápisnicou uloženie peňažných prostriedkov, uznesením súdu prijatie peňažných prostriedkov do úschovy, zmluvou o vinkulácii peňažných prostriedkov v banke na zaplatenie peňažných prostriedkov za použitie predmetov ochrany. Žalovaný v konaní o vydanie neodkladného opatrenia nepreukázali splnenie týchto podmienok a svojvoľným a arbitrárnym výkladom rozhodol 1. Inštančný a následne aj odvolací súd, keď nezobral do úvahy túto hmotnoprávnu úpravu.“.

Sťažovateľka je toho názoru, že všeobecné súdy (najmä v napadnutých rozhodnutiach krajských súdov, napr. bod 10 a 11 odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 180/2017 zo 4. augusta 2017) ustálili, že v prípade porušovania práv duševného vlastníctva má vždy prednosť domáhať sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zdržania sa konania porušovateľa a v prípade podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 342 ods. 1 CSP (zloženie zábezpeky do úschovy súdu) je potrebné zo strany navrhovateľa osvedčiť ohrozenie vymožitelnosti pohľadávky.

Podľa názoru sťažovateľky „[t]ento arbitrárny záver odvolacieho súdu je zjavne v rozpore s bodom 24 preambuly Smernice 2004/48/ES, podľa ktorého v závislosti od konkrétneho prípadu a ak k tomu oprávňujú okolnosti, opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy, ktoré sa majú stanoviť, by nemali zahrňovať zakazujúce opatrenia zamerané na zabránenie ďalšiemu porušovaniu práv duševného vlastníctva.“.

Na základe uvedeného je sťažovateľka presvedčená, že súdy pri právnom posúdení veci konali v omyle, nedôsledne, urýchlene a svojvoľne a najmä v rozpore s účelom smernice, pričom napadnutým rozhodnutiam jednotlivo vytýka vadné posúdenie splnenia

podmienok neodkladnosti nariadenia neodkladných opatrení; vadné chápanie účelu odstránenia porušovania autorských práv a na to nadväzujúci výklad úpravy neodkladných opatrení Civilného sporového poriadku v rozpore so smernicou; nesprávne spochybnenie výšky navrhovanej zábezpeky; iracionalitu osvedčovania obavy z ohrozenia exekúcie pre nariadenie neodkladného opatrenia (pre posudzovaný prípad); iracionalitu záveru, že sťažovateľka neosvedčila, že zastupuje konkrétnych autorov audiovizuálnych diel alebo výrobcov audiovizuálnych záznamov.

Sťažovateľka poukazuje na to, že § 342 ods. 1 CSP „je úpravou novou a máme za to, že dopĺňa a nadväzuje na hmotnoprávnu úpravu v § 165 ods. 8 až 10 autorského zákona v prípade, ak porušovateľ práv duševného vlastníctva nepostupuje a neplní povinnosti podľa tejto hmotnoprávnej úpravy, tým porušuje práva spravované sťažovateľom, konkrétne ide zo strany porušovateľa najmä o neuzavretie licenčnej zmluvy, nepodania žaloby podľa § 165 ods. 8 autorského zákona o určenie obsahu licenčnej zmluvy a nahradenia vôle ju uzavrieť, neuzavretie dohody so sťažovateľom ako OKS (organizácia kolektívnej správy, pozn.) o skladaní finančných prostriedkov na účet sťažovateľa podľa § 165 ods. 9 písm. a) autorského zákona ak zároveň žalovaný porušuje práva duševného vlastníctva (šírením káblovou retransmisiou) a ani nepreukázanie skladania finančných prostriedkov jedným so spôsobov podľa § 165 ods. 9 písm. b) autorského zákona.“.

Záverom sťažovateľka zdôrazňuje, „že k osobitnej úprave a najmä výkladu *lex specialis* ustanovení § 341 a 342 CSP neexistuje ani žiadna ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít. Neodkladné opatrenie podľa § 342 ods. 1 CSP dáva sťažovateľovi jediný nástroj na zabezpečenie porušovanej povinnosti žalovaného podľa § 165 ods. 9 z niektorej z foriem peňažnej zábezpeky podľa § 165 ods. 9 AZ, a to zložiť zábezpeku prostredníctvom neodkladného opatrenia. Ide o legitímny (v uvedenej veci podľa skutkového a právneho stavu zároveň jediný možný) zákonný nástroj v prospech sťažovateľa osobitne zaradený do úpravy civilného sporového poriadku v rámci transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2004/48/ES z 29.4.2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva, v rámci medzinárodných záväzkov SR. Už len vyššie uvedené skutočnosti zakladajú dôvodnosť prerokovania tejto sťažnosti Ústavným súdom SR.“.

Ústavný súd pre potrebu rozhodnutia o veci nerozlišuje, ktoré námietky sťažovateľky smerujú len proti rozhodnutiam okresných súdov a ktoré len proti rozhodnutiam krajských súdov, pretože sťažovateľka postupom krajských súdov vytýka simplexné stotožnenie sa s názormi okresných súdov, čím malo dôjsť k porušeniu v záhlaví tohto rozhodnutia označených (totožných) práv.

Na základe uvedeného sťažovateľka v petite sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 7 Ca 2/2017 z 13. júna 2017, uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 13 Ca 12/2017 zo 14. júna 2017, uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 180/2017 zo 4. augusta 2017, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 248/2017 z 10. augusta 2017 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 275/2017 zo 4. septembra 2017 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutia okresných súdov a napadnuté rozhodnutia krajských súdov zrušil, aby vec vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K spojeniu vecí vedených pod sp. zn. Rvp 1930/2017, sp. zn. Rvp 1976/2017 a sp. zn. Rvp 2203/2017

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku.

V zmysle § 166 ods. 1 prvej vety CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán.

Zo spisov ústavného súdu sp. zn. Rvp 1930/2017, sp. zn. Rvp 1976/2017 a sp. zn. Rvp 2203/2017 vyplýva, že predmet sťažností vecne súvisí, sťažovateľka napáda porušenie tých istých práv v porovnateľných konaniach s rovnakým procesným postupom, výsledkom a obdobným odôvodnením rozhodnutia. Prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky, jej právneho zástupcu a totožnosť námietok uvádzaných v jednotlivých sťažnostiach, rozhodol ústavný súd, aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 166 ods. 1 CSP, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

K sťažnostiam samotným (bod 2 výroku tohto uznesenia)

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosti sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia ich prijatiu na ďalšie konanie.

K napadnutým rozhodnutiam okresných súdov

Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutia okresných súdov, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutia okresných súdov, keďže ich už meritórne preskúmali na základe odvolania krajské sudy, ktoré boli oprávnené a zároveň povinné poskytnúť sťažovateľke ochranu jej právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutým rozhodnutiam okresných súdov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

K napadnutým rozhodnutiam krajských súdov

Predmetom sťažnosti je tvrdenie o nesprávnosti výkladu účelu ustanovení Civilného sporového poriadku pojednávajúcich o nariadovaní neodkladných opatrení vo veciach práva duševného vlastníctva (§ 341 a § 342 CSP) a požiadavka na korekciu výkladu, čím by mala byť ustálená rozhodovacia prax.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo

iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

Vzhľadom na predmet sporu pred všeobecnými súdmi je v sťažovateľkiných veciach potrebné poukázať na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa neodkladných opatrení (predtým „predbežných opatrení“ v zmysle Občianskeho súdneho poriadku). Ústavný súd už vo veciach sp. zn. II. ÚS 741/2017, sp. zn. II. ÚS 447/2017, sp. zn. II. ÚS 340/2015 (ako príklad ústavný súd poukázal len na najnovšie rozhodnutia) *mutatis mutandis* uviedol, že rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Posúdenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Aj v konaniach, v rámci ktorých všeobecný súd rozhoduje o neodkladných opatreniach, musia byť dodržané minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu. To znamená, že takéto rozhodnutie musí obsahovať výrok, ktorý je koncentrovaným vyjadrením odôvodnenia právneho názoru všeobecného súdu.

Predpokladom pre záver o porušení základných práv a slobôd je však také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né následnou činnosťou všeobecného súdu napr. v konaní o veci samej (porov. I. ÚS 46/00, III. ÚS 406/2013).

Ústavný súd si uvedomuje rozdielnosť bývalej právnej úpravy predbežných opatrení a súčasnej právnej úpravy neodkladných opatrení. Inak povedané, prijatím Civilného sporového poriadku sa zmenila koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorej bolo cieľom predbežných opatrení dočasne upraviť pomery účastníkov konania a následne rozhodnúť vo veci samej, resp. cieľom bolo eliminovať ohrozenie budúcej exekúcie. Nová právna úprava upúšťa od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení

nemusi nevyhnutne nasledovat' konanie vo veci samej. Podľa § 336 ods. 1 CSP môže súd pri nariadení neodkladného opatrenia pred začatím konania vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, súd túto povinnosť neuloží. Nová právna úprava pripúšťa nariadenie neodkladného opatrenia, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej (§ 330 ods. 2 CSP), na rozdiel od úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku, pri ktorej dočasnosť predbežných opatrení vylučovala možnosť takého výroku, ktorý by bol obsahovo totožný s výrokom vo veci samej.

Súd môže tiež určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas (§ 330 ods. 1 CSP). Neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené (§ 333 CSP).

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa tak nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o neodkladných opatreniach v prípadoch, kde neodkladné opatrenia do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (porov. m. m. IV. ÚS 82/09), resp. kde s ohľadom na charakter konkrétneho rozhodnutia o neodkladnom opatrení nemôže toto zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, keďže nemusí zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu (porov. m. m. III. ÚS 309/2012).

V odôvodnení napadnutých rozhodnutí okresných súdov a krajských súdov je apelované na to, že sťažovateľka nepreukázala, že by zloženie zábezpeky do úschovy súdu na náhradu škody bolo spôsobilé viesť k zabráneniu porušovania autorských práv (bod 12 uznesenia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 7 Ca 2/2017 z 13. júna 2017; bod 24 uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 13 Ca 12/2017 zo 14. júna 2017; bod 7.1 uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 275/2017 zo 4. septembra 2017). V uvedenom kontexte je dôvodené tým, že *„[s] poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že navrhovaným neodkladným opatrením žalobca nesleduje účel - legitímny cieľ, pre ktorý bola uvedená právna úprava prijatá, a to zamedzenie*

pokračovania v porušovaní práv duševného vlastníctva a zabezpečenie vymožitelnosti nárokov vyplývajúcich z porušenia práv duševného vlastníctva, keď zloženia zábezpeky sa možno domáhať popri uložení povinnosti rušiteľovi - žalovanému, zdržať sa pokračovania v protiprávnom konaní, a je potom na žalovanom, ktorú z alternatív si zvolí; teda, či nebude pokračovať v neoprávnenom zasahovaní do práv duševného vlastníctva, ktorým hrozí vznik ďalšej škody alebo inej ujmy alebo v ňom bude pokračovať s tým, že zloží zábezpeku na pokrytie škody alebo inej ujmy, ktorej vznik hrozí pokračovaním v tejto činnosti. Neodkladným opatrením vo veciach práv duševného vlastníctva sa tak má prednostne zamedziť rušiteľovi v pokračovaní konania, ktorým porušuje alebo ohrozuje práva duševného vlastníctva; čím sa súčasne zamedzí aj vzniku ďalšej hroziacej škody alebo inej ujmy, s možnosťou podmienenia pokračovania v tejto činnosti zložením kaucie na zabezpečenie vymožitelnosti hroziacej škody alebo inej ujmy. Žalobca argumentoval pokračovaním žalovaného v porušovaní autorských práv, avšak uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa porušovania práv sa už nedomáhal, a preto správne konštatoval súd prvej inštancie, že pokiaľ žalobca sleduje neodkladným opatrením odstránenie porušovania autorských práv, toto nemožno navrhovaným neodkladným opatrením dosiahnuť a tvrdené porušovanie autorských práv žalovaným bude aj po nariadení neodkladného opatrenia pokračovať.“ (ako príklad je uvedený výňatok z uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 180/2017 zo 4. augusta 2017).

Sťažovateľka, naopak, apeluje na to, že uvedený názor je nezlučiteľný s účelom smernice.

Podľa čl. 9 ods. 1 písm. a) smernice členské štáty zabezpečia, aby súdne orgány na návrh navrhovateľa mohli vydať proti údajnému porušovateľovi príkaz na vykonanie predbežného opatrenia s cieľom zabrániť akémukoľvek bezprostrednému porušeniu práva duševného vlastníctva alebo zakázať a v prípade potreby s možnosťou uložiť opakovanú pokutu pri pokračovaní v údajnom porušovaní tohto práva alebo podmieniť také pokračovanie zložením záruk určených na zabezpečenie odškodnenia vlastníka práv.

Z uvedeného vyplýva povinnosť členských štátov zabezpečiť takú kvalitu platnej právnej úpravy, podľa ktorej by súdne orgány mohli alternatívne vydať príkaz na vykonanie predbežného opatrenia alebo zakázať porušovanie práva alebo podmieniť pokračovanie porušovania zložením zábezpeky.

Podľa § 341 ods. 1 CSP neodkladným opatrením môže súd nariadiť strane, aby sa zdržala konania, ktorým ohrozuje alebo porušuje právo duševného vlastníctva.

Ustanovenie § 341 ods. 1 CSP systematicky predchádza § 342 ods. 1 CSP, podľa ktorého sa sťažovateľka domáha nariadenia zloženia zábezpeky žalovanému. Z čl. 9 ods. 1 písm. a) smernice nevyplýva povinnosť členského štátu nariadiť súdnym orgánom povinnosť pri porušovaní práv duševného vlastníctva zvoliť konkrétny postup riešenia sporu, ale vybaviť ich alternatívnymi prostriedkami na jeho riešenie. Zmysel čl. 9 ods. 1 písm. a) smernice je podľa názoru ústavného súdu potrebné hľadať viac v preambule k smernici ako v nekontextovom výňatku predmetného článku.

Podľa bodu 10 preambuly k smernici cieľom tejto smernice je priblížiť právne poriadky tak, aby zabezpečovali vysokú, rovnocennú a jednotnú úroveň ochrany na vnútornom trhu. Uvedené nadväzuje na potrebu aproximácie legislatívy členských štátov pre riadne fungovanie vnútorného trhu (bod 9 preambuly k smernici).

Výklad všeobecných súdov, podľa ktorého sťažovateľka mohla žiadať zamedzenie porušovania práv, má oporu v platnom znení zákona (§ 341 ods. 1 CSP), a to rešpektuje účel smernice. Na druhej strane možno súhlasiť aj s tým, že sťažovateľka môže požadovať zloženie zábezpeky namiesto zdržania sa porušovania práv duševného vlastníctva (§ 342 ods. 1 CSP). Zo sťažností však vyplýva, že skutkový stav bol v posudzovaných veciach taký, že licenčná zmluva so žalovaným uzavretá nebola, nebola zaplatená ani licenčná odmena a žalovaný si nesplnil ani povinnosť podľa § 165 ods. 10 autorského zákona, keď štvrtročne neskladal odmeny za použitie predmetov autorskej ochrany podľa platného a účinného sadzovníka. Sama sťažovateľka poukazuje na to, že v prejednávanych veciach nedošlo ani k podaniu žaloby podľa § 165 ods. 8 autorského zákona o určenie obsahu

licenčnej zmluvy a nahradenia vôle ju uzavrieť, uzavretiu dohody so sťažovateľkou ako organizáciou kolektívnej správy o skladaní finančných prostriedkov na účet sťažovateľky podľa § 165 ods. 9 písm. a) autorského zákona, ak zároveň žalovaný porušuje práva duševného vlastníctva (šírením káblou retransmisiou), a ani k preukázaniu skladania finančných prostriedkov jedným zo spôsobov podľa § 165 ods. 9 písm. b) autorského zákona.

Všeobecné sudy na základe uvedeného skutkového stavu v prejednávanej veci hodnotili návrhy sťažovateľky na vydanie neodkladných opatrení za nevhodne zvolený spôsob riešenia vzniknutej situácie. Argumentovali tým, že za uvedenej situácie nemalo zmysel konanie žalovaného podmieňovať zložením záruky (vzhľadom na pasivitu žalovaného týkajúcu sa vyriešenia hmotnoprávných nárokov vyplývajúcich z autorského zákona). Teda aj potenciálne zloženie záruky hmotnoprávnu situáciu podľa názoru všeobecných súdov neriešilo a na iné riešenie vzniknutej situácie efektívnym spôsobom (zamedzenie porušovaniu práv duševného vlastníctva) ich sťažovateľkou podané návrhy na vydanie neodkladných opatrení petitom neoprávňovali.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné sudy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Odôvodnenia napadnutých rozhodnutí krajských súdov netrpia vadou nelogickosti či nedostatkom dôvodov. Ústavný súd nenašiel v predmetných rozhodnutiach pochybenia, ktoré by ho oprávňovali do nich zasiahnuť.

Skutočnosť, že sa sťažovateľka so závermi všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe založiť odôvodnenosť ústavnej sťažnosti (m. m. I. ÚS 10/2012).

Ústavný súd dodáva, že mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05, I. ÚS 290/2010).

Čo sa týka argumentácie bodom 24 preambuly smernice, ústavný súd uvádza, že sťažovateľka je toho názoru, že všeobecné súdy (najmä v napadnutých rozhodnutiach krajských súdov, napr. bod 10 a 11 odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 180/2017 zo 4. augusta 2017) ustálili, že v prípade porušovania práv duševného vlastníctva má vždy prednosť domáhať sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zdržania sa konania porušovateľa a v prípade podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 342 ods. 1 CSP (zloženie zábezpeky do úschovy súdu) je potrebné zo strany navrhovateľa osvedčiť ohrozenie vymožitelnosti pohľadávky.

Podľa názoru sťažovateľky „*[t]ento arbitrárny záver odvolacieho súdu je zjavne v rozpore s bodom 24 preambuly Smernice 2004/48/ES (verzia v slovenskom jazyku, pozn.), podľa ktorého v závislosti od konkrétneho prípadu a ak k tomu oprávňujú okolnosti, opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy, ktoré sa majú stanoviť, by nemali zahrňovať zakazujúce opatrenia zamerané na zabránenie ďalšiemu porušovaniu práv duševného vlastníctva.*“.

Podľa bodu 24 preambuly smernice (verzia v českom jazyku, pozn.) „v závislosti na konkrétnom prípade a odôvodňujú-li to okolnosti, měla by opatření, řízení a nápravná opatření zahrňovat zakazující opatření k předcházení dalšímu porušování práv duševního vlastníctví“.

Podľa bodu 24 preambuly smernice (verzia v anglickom jazyku, pozn.) „depending on the particular case, and if justified by the circumstances, the measures, procedures and remedies to be provided for should include prohibitory measures aimed at preventing further infringements of intellectual property rights“.

V uvedených jazykových verziách možno badať chybu v preklade slovenskej verzie smernice. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sa nemôže formulácia použitá v jednej z jazykových verzií ustanovenia práva Únie chápať ako jediný základ na výklad tohto ustanovenia, prípadne sa nemôže v tejto súvislosti považovať za ustanovenie, ktoré má prednosť pred inými jazykovými verziami. Ustanovenia práva Únie sa musia vykladať a uplatňovať jednotným spôsobom pri zohľadnení existujúcich verzií vo všetkých jazykoch Únie. V prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými zneniami textu práva Únie sa má predmetné ustanovenie vykladať v závislosti od všeobecnej systematiky a účelu právneho predpisu, ktorého je súčasťou (pozri v tomto zmysle rozsudok *Kurcums Metal*, C-558/11, EU:C:2012:721, bod 48 a citovanú judikatúru).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutým rozhodnutiam krajských súdov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

O ďalších návrhoch sťažovateľky formulovaných v sťažnostných petitoch (zrušenie napadnutých rozhodnutí okresných súdov a napadnutých rozhodnutí krajských súdov, vrátenie vecí na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania) z dôvodu odmietnutia sťažnosti nebolo potrebné rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2018